

پیش‌نویس «آیین‌نامه پیشنهادی قانون پیشگیری و مقابله با تقلب در تهیه آثار علمی» توسط وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به دولت پیشنهاد شده و در کمیسیون علمی، تحقیقاتی و فناوری در حال بررسی است.

به نقل از پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر دولت براساس آیین‌نامه پیشنهادی مقابله با آثار علمی تقلبی، کلیه پایان‌نامه‌ها قبل از دفاع باید در سامانه پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایراندک) و یا سامانه متناظر آن در وزارت بهداشت، درمان و آموزش مشابَهت‌یابی شده و ارائه گزارش مشابَهت‌یابی برای کسب مجوز دفاع الزامی است. سامانه‌های یادشده می‌بایست امکان مشابَهت‌یابی بر خط (آنلاین) را برای مؤسسات و افراد حقیقی و حقوقی ایجاد کنند.

در صورت وصول گزارش و یا اطلاع از ارتکاب تقلب علمی موضوع این قانون، بازرسان وزارتخانه‌های علوم و بهداشت مکلفند به عنوان ضابط خاص، تحقیقات لازم را بعمل آورند. در صورت وجود دلایل و شواهد کافی مبنی بر ارتکاب تقلب علمی موضوع قانون، وزارتخانه ذی‌ربط یا موسسات نسبت به طرح شکایت نزد مراجع قضایی و تعقیب آن اقدام لازم به عمل خواهد آورد. در ادامه به بندهایی از آیین‌نامه اجرایی پیشنهادی قانون پیشگیری و مقابله با تقلب در تهیه آثار علمی مصوب ۳۱ مرداد ماه ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی اشاره می‌گردد.

ماده ۱- در این آیین‌نامه عبارات زیر در معنای مشروح مربوط به کار می‌روند:

قانون: قانون پیشگیری و مقابله با تقلب در تهیه آثار علمی مصوب ۳۱ مرداد ماه ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی

وزارتین: وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
موسسه: هر یک از دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی اعم از دولتی و غیردولتی دارای مصوبه شورای گسترش وزارتی و حوزه‌های علمیه دارای مجوز از شورای گسترش حوزه‌های علمیه

آثار متقلبه: منظور از آثار متقلبه آثار مندرج در متن ماده واحده قانون پیشگیری و مقابله با تقلب در تهیه آثار علمی مصوب ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی می‌باشد.

مشابَهت‌یابی: سازوکاری است که سامانه‌های الکترونیکی با دریافت متن از کاربر و مقایسه خودکار آن با متن کامل پایان‌نامه، رساله‌ها، مقالات، کتاب‌ها، طرح‌های پژوهشی موجود در پایگاه‌های علمی، نوشته‌های همانند را با زبانی و میزان همانندی و منبع اطلاعاتی همانند را نمایش می‌دهند.

ماده ۲- به منظور سیاست‌گذاری و انجام اقدامات پیشگیرانه موضوع ماده (۷) قانون و همچنین تدوین استانداردها و راهنماهای اخلاق در پژوهش، نظارت، اعتباربخشی و ایجاد هماهنگی بین کمیته‌های اخلاق در پژوهش مؤسسات و تدوین استانداردهای تهیه آثار علمی از قبیل پایان‌نامه، طرح پژوهشی و ماندن آنها و رسیدگی به اعتراضات نسبت به تصمیمات کارشناسی کمیته اخلاق مؤسسات، کمیته وزارتی اخلاق در پژوهش از جمله اتخاذ تدابیر پیشگیرانه موضوع تبصره (۷) قانون، ریاست کمیته وزارتی بر عهده معاون تحقیقات و فناوری وزارتین خواهد بود.

ماده ۳- به منظور رعایت استانداردهای اخلاقی مصوب کمیته وزارتی اخلاق در پژوهش در مراحل مختلف طراحی، اجرا و گزارش نتایج پژوهش‌ها و همچنین اجرای سیاست‌های کمیته وزارتی اخلاق در پژوهش از جمله اتخاذ تدابیر پیشگیرانه موضوع تبصره (۷) قانون، کمیته‌ای تحت عنوان کمیته اخلاق در پژوهش تشکیل می‌شود.

ماده ۴- مؤسسه موظف است در اجرای تبصره (۹) قانون اقدامات زیر را انجام دهد:

الف - ثبت طرح نامه (پروپوزال) فاقد طبقه‌بندی پایان‌نامه‌ها و طرح‌های پژوهشی در سامانه پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایراندک) و یا سامانه متناظر آن در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ارائه گواهی ثبت طرح نامه برای تصویب و تأیید نهایی آنها الزامی است. ب- کلیه پایان‌نامه‌ها قبل از دفاع باید در سامانه پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایراندک) و یا سامانه متناظر آن در وزارت بهداشت، درمان و آموزش مشابَهت‌یابی شده و ارائه گزارش مشابَهت‌یابی برای کسب مجوز دفاع الزامی است. سامانه‌های یادشده می‌بایست امکان مشابَهت‌یابی بر خط (آنلاین) را برای مؤسسات و افراد حقیقی و حقوقی ایجاد کنند.

ج - ارائه گواهی ثبت نهایی پایان‌نامه رساله در (ایراندک) و یا سامانه متناظر آن در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای فراتر از تحصیل الزامی است. تخصیص امتیاز، ترفیع پایه، ارتقای مرتبه اعضای هیئت علمی و تسویه حساب مالی منوط به ارائه گواهی ثبت گزارش نهایی طرح‌های پژوهشی و پایان‌نامه رساله در سامانه‌های مذکور می‌باشد.

ماده ۷- در اجرای تبصره (۴) قانون، در صورت وصول گزارش و یا اطلاع از ارتکاب تقلب علمی موضوع این قانون، بازرسان مکلفند به عنوان ضابط خاص، تحقیقات لازم را به عمل آورند. در صورت وجود دلایل و شواهد کافی مبنی بر ارتکاب تقلب علمی موضوع قانون، وزارتخانه ذی‌ربط یا موسسات نسبت به طرح شکایت نزد مراجع قضایی و تعقیب آن اقدام لازم به عمل خواهد آورد.

تبصره ۱- در اجرای تبصره (۶) قانون کمیته‌های انضباطی دانشجویان برای رسیدگی به تخلفات مربوط به دوره دانشجویی فارغ‌التحصیلان موضوع این آیین‌نامه نیز صالح می‌باشند.

ماده ۸- گزارش‌های ارتکاب تخلفات پژوهشی موضوع تبصره (۶) قانون بدو در کمیته‌های اخلاق در پژوهش موضوع ماده (۳) این آیین‌نامه مطرح می‌شود. کمیته‌های مزبور ضمن بررسی و تحقیق مقدماتی و در صورت لزوم ارجاع امر به کارشناس متخصص در موضوع مطروحه، در صورت وجود دلایل و شواهد کافی مبنی بر ارتکاب تخلف، پرونده را به همراه پیشنهادی خود به هیئت‌های پیش‌بینی شده در تبصره (۶) قانون ارسال نموده تا مطابق قوانین و مقررات مربوط، نسبت به موضوع رسیدگی شود.

تبصره ۲- در صورت صدور رای قطعی محکومیت توسط هیئت‌های موضوع تبصره (۶) قانون، مراتب به مؤسسه ذی‌ربط و نیز سازمان امور اداری و استخدامی در مورد کارکنان بخش دولتی اطلاع داده می‌شود و در مورد کارکنان سایر بخش‌ها به نحو مقتضی اطلاع‌رسانی خواهد شد تا نسبت به سلب امتیاز مادی و غیرمادی مرتب بر اثر علمی تقلبی مورد حکم، اقدام قانونی لازم را به عمل آورند.

ماده ۹- سسازمان برنامه و بودجه موظف است منابع مالی لازم برای پشتیبانی، به روزآوری و خدمات سامانه‌های ثبت و مشابَهت‌یابی و سامانه‌های پشتیبانی آنها و تأمین زیرساخت‌های اطلاعاتی لازم مانند پهنای باند، سرور، فضای ذخیره داده‌ها و نسخه‌های پشتیبان و همچنین ساماندهی منابع و به روزآوری داده‌های پشتیبان مانند اصطلاح‌نامه‌ها و فهرست‌های مستند را در بودجه سالانه وزارتین پیش‌بینی نماید.

این آیین‌نامه جهت سیر مراحل قانونی تصویب در هیئت وزیران در حال بررسی در کمیسیون علمی، تحقیقاتی و فناوری دفتر هیئت دولت است.

قاب دانشگاه
* تصاویری از مراسم جشن فارغ‌التحصیلی دانشجویان در دانشکده فنی دانشگاه تهران - اسفندماه ۱۳۹۷

دانشگاه Daneshgah@Kayhan.ir

وزارت علوم وظیفه تربیت نیروی انسانی متخصص را برعهده دارد.

سید حمایت میرزاده در گفت‌وگویی افزود: تصمیم‌گیری درباره دانشگاه‌های وابسته به دستگاه‌های اجرایی، مربوط به وزارت علوم است و مجلس در این باره مصوبه ندارد و نخواهد داشت. اگر بر این باور هستیم که مسئولیت تربیت نیروی انسانی متخصص بر عهده وزارت علوم در کشور است، پس باید به این رویکرد احترام بگذاریم و همان را دنبال کنیم.

برخی دستگاه‌ها فارغ از وظیفه ذاتی رو به تربیت نیروی انسانی آورده‌اند که مورد تأیید نیست. بسیاری از این دستگاه‌ها نتوانستند زیرساخت‌های لازم برای تربیت نیروی انسانی به وجود آورند؛ به همین دلیل نتوانستند آن

ذخایر هیدروکربنی قرار دارد. همچنین براساس آمار از مجموع ۴۶ میلیارد دلار صادرات غیرنفتی کشور در سال گذشته نزدیک به ۱۴ میلیارد متعلق به محصولات پتروشیمی و ۷ میلیارد میعانات گازی است که تقریباً نیمی از درآمد محصولات صادرات غیرنفتی کشور را در برمی‌گیرد.

دانشگاه صنعت نفت از دیرباز نیروی انسانی ماهر فراوانی تربیت کرده و به جامعه علمی تحویل داده است. مسعود پرومند معاون فعلی پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی امیرکبیر و شهید محمدجواد تندگویان وزیر نفت در دوره ریاست جمهوری شهید رجایی تنها دو نفر از چهره‌های برتر دانش‌آموخته این دانشگاه هستند.

دانشگاه صنعت نفت وابسته به وزارت نفت یکی از دانشگاه‌هایی است که براساس بند ۲۱ تبصره ۱ لایحه بودجه سال ۹۸ از پذیرش دانشجویان در سال تحصیلی ۹۸-۹۷ ممنوع خواهد بود و دانشگاه‌های این دانشگاه باید در دانشگاه‌های دولتی ادغام شوند. شنیده می‌شود در سال تحصیلی آتی دانشگاه شهید چمران اهواز و دانشگاه علوم و فنون دریایی خرمشهر میزان دانشجویان دانشگاه صنعت نفت در دو دانشکده اهواز و خرمشهر خواهند بود.

اما شاید وضعیت نامشخص دانشگاه صنعت نفت در مصوبه شورای عالی اداری در سال ۹۰ و بعد سال ۹۶ بیش از دیگر موارد سؤال‌برانگیز باشد، با اینکه مصوبه اول دانشگاه صنعت نفت را مانند دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه خوارزمی معاف کرده است در مصوبه دوم استثنای یاد شده مطرح نیست و دانشگاه صنعت نفت نیز چون دیگر دانشگاه‌های دستگاهی برنمرده شده است.

تجربه‌ای به نام دانشگاه شهید عباسپور

هر چند موضوع ادغام یا تعطیلی دانشگاه‌های دستگاه‌های اجرایی امسال با شدت در دستور کار وزارت علوم قرار دارد؛ موضوع تازه‌ای نیست و پیش از این نیز در سال ۹۲ دانشگاه شهید عباسپور که وابسته به وزارت نیرو بود و متخصصان در صنایع برق و آب تربیت می‌کرد به وزارت علوم منتقل و در دانشگاه بهشتی ادغام و به یکی از پردیس‌های آن تبدیل شد. این اقدام در همان زمان با مخالفت‌های شدید دانشجویان شهید عباسپور روبرو شد، اما به نظر نمی‌رسد از آن زمان تاکنون اقدامی کارشناسی برای بررسی پیامدهای این امر صورت گرفته باشد یا در این صورت نتایج آن در دسترس نیست.

از این رو شاید تعیین سرنوشت دانشگاه‌های وابسته به دستگاه‌های اجرایی چه آنها که نیروی انسانی دستگاه مربوطه را تأمین می‌کند و چه آن دسته که به تربیت نیروی انسانی می‌پردازند نیاز به بررسی‌های کارشناسانه داشته باشد.

حضور پررنگ دانشگاه‌های ایرانی در رده‌بندی QS

سربپرست پایگاه استنادی علوم جهان اسلام گفت: پایگاه رتبه‌بندی کیو. اس رتبه بندی موضوعی سال ۲۰۱۹ خود را منتشر کرد که ۸ دانشگاه کشور در ۱۳ حوزه موضوعی این رتبه‌بندی حضور دارند.

دکتر محمدجواد دهقانی با اعلام این خبر اظهار کرد: رتبه‌بندی «کیو اس» یکی از معتبرترین نظام‌های رتبه‌بندی بین‌المللی است که توسط موسسه کاکارلی سیمونز انگلستان این رتبه‌بندی صورت می‌گیرد. یکی از رتبه‌بندی مهمی که این پایگاه به صورت سالانه انجام می‌دهد ارزیابی و سنجش دانشگاه‌ها در حوزه‌های موضوعی مختلف است. دهقانی افزود: رتبه بندی موضوعی «کیواس» براساس چهار شاخص بررسی شهرت دانشگاه، ارزیابی کارفرمایان، دیدگاه استادها به رای هر مقاله و h-index صورت می‌پذیرد و این شاخص‌ها هر کدام با وزنی متناسب با هر حوزه موضوعی، جهت معرفی بهترین دانشگاه‌ها مشخص می‌شوند. بخشی از اطلاعات مورد نیاز رتبه‌بندی موضوعی «کیواس» از طریق پایگاه استنادی علوم و بخش دیگر نیز از اطلاعات حاصل از نظرسنجی‌ها به دست می‌آید. رتبه‌بندی «کیواس» در سال ۲۰۱۹ میلادی دانشگاه‌های برتر دنیا را در ۴۸ حوزه موضوعی در قالب ۵ حیطه کلی علوم طبیعی، مهندسی و فناوری، علوم زیستی و پزشکی، علوم اجتماعی و هنر و علوم انسانی مورد رتبه‌بندی قرار داده است.

دهقانی اظهار کرد: در رتبه‌بندی که در ۵ حیطه علوم طبیعی، مهندسی و فناوری، علوم زیستی و پزشکی، علوم اجتماعی و هنر و علوم انسانی صورت

«براساس مصوبه شورای‌عالی عدالت اداری سال ۹۶، مراکز آموزش عالی وابسته به دستگاه‌های اجرایی مجوز پذیرش دانشجو ندارند و تمامی دانشگاه‌های وابسته به مراکز اجرایی باید به زودی تعیین تکلیف شده و خود را با مصوبات جدید شورای‌عالی اداری منطبق کنند».

این جملات بخشی از سخنان معاون آموزشی وزارت علوم است که از زمان انتصاب به این مسئولیت بارها در مورد نظم‌بخشی به مجموعه آموزش عالی، سامان دادن به واحدهای مختلف دانشگاه‌های غیرانتفاعی و لیست دانشگاه‌های وابسته به دستگاه‌های اجرایی گفته است.

آمار موسسه پژوهش و آموزش عالی وابسته به وزارت علوم نشان می‌دهد اکنون بیش از ۴۰ مرکز آموزشی اعم از آموزشکده، پژوهشکده، پژوهشگاه، دانشکده و دانشگاه وابسته به دستگاه‌های اجرایی در کشور فعال هستند که برخلاف تصور معمول مبنی بر اینکه بیشتر این دانشگاه‌ها در دهه‌های ۷۰ و ۸۰ تأسیس شده‌اند، تاریخ تأسیس بعضی از آنها به دهه ۵۰ و ۶۰ نیز برمی‌گردد و دانشگاه صنعت نفت شاید قدیمی‌ترین دانشگاه از این میان باشد که در سال ۱۳۱۸ تأسیس شده است.

هر چند وزارت علوم دلایل مختلف و فراوانی از جمله کیفیت پایین آموزش در مراکز مختلف، محو نقش حاکمیتی این وزارتخانه و انسجام در امر آموزش عالی را بارها دلیل تعطیلی این واحدها اعلام کرده، این سؤال پیش می‌آید که در واقع منشأ قانونی بسته شدن بعضی از این دانشگاه‌ها که اکنون تعداد قابل توجهی دانشجو دارند و سال‌ها از تأسیس آنها می‌گذرد در واقع چیست.

دو مصوبه از شورای عالی اداری و لایحه بودجه

شورای عالی اداری در ایران بعد از پیروزی انقلاب اسلامی در بند سوم و چهارم قانون برنامه توسعه سوم مصوب فروردین ۱۳۷۹ به تصویب رسید، سپس در مواد ۱۱۴ و ۱۱۵ قانون خدمات کشوری در سال ۸۶ تکمیل شد.

یکی از وظایف دبیرخانه این شورا، بررسی پیشنهادهای دستگاه‌های اجرایی در ارتباط با فرهای ابلاغی از سوی دبیرخانه حقوقی و درخواست تکمیل و رفع مغایرت‌ها و کاستن یا افزودن به سیاست‌های دولتی و اصلاح ساختار تشکیلات دستگاه‌های کشور به غیر از دستگاه‌هایی است که احکام آنها در قانون اساسی آمده یا به امر امام و رهبری تأسیس شده‌اند.

این شورا براساس یکصد و پنجاه و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱۰/۵ بنا به پیشنهاد مشترک وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهوری، برای ایجاد انسجام تشکیلاتی در ساختار دولت، جلوگیری از انجام فعالیت‌های موازی، کاهش هزینه‌ها و معطوف ساختن منابع دستگاه‌های اجرایی-به اجرای مأموریت‌های اصلی و قانونی محوله و ارتقای سطح علمی مؤسسات آموزشی

غیبت ۱۸ هزار داوطلب در آزمون دکتری ۹۸

آزمون ورودی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) نیمه‌متمرکز سال ۱۳۹۸ در حالی برگزار شد که ۱۸ هزار نفر، داوطلب غائب قطعی داشت و کاهش استقبال داوطلبان نسبت به آزمون سال گذشته را به رخ کشید.

تعداد ۱۹۶ هزار و ۴۳۷ داوطلب متشکل از ۸۴ هزار و ۲۸۰ نفر زن و ۱۱۲ هزار و ۵۷ نفر مرد برای شرکت در آزمون دکتری سال ۹۸ دانشگاه‌ها ثبت نام کردند.

بر اساس آمارها، ۴۲/۹۶ درصد داوطلبان را زنان و ۵۷/۰۴ درصد داوطلبان را مردان تشکیل می‌دهند.

آمار ثبت نام کنندگان در آزمون دکتری نیمه متمرکز سال ۹۸، نسبت به تعداد داوطلبان سال ۹۷ همین کنکور، ۳۸ هزار و ۲۶۹ نفر کمتر است، به گونه‌ای که از ۲۳۱ هزار و ۳۹۱ متقاضی شرکت در آزمون پارسال به ۱۹۶ هزار و ۴۳۷ نفر رسیده است.

حسین توکلی مشاور عالی سازمان سنجش آموزش کشور روز جمعه در گفت‌وگو با خبرنگاران با اشاره به رقم دقیق داوطلبانی که کارت ورود به جلسه کنکور دکتری ۹۸ را دریافت کردند، گفت: از بین ۱۹۶ هزار و ۴۳۷ داوطلب، تعداد ۱۷۷ هزار و ۵۷۹ نفر کارت خود را دریافت کردند و ۱۸ هزار و ۸۵۸ نفر بدون دریافت کارت، غائبان قطعی این آزمون محسوب می‌شوند.

این درحالیست که ممکن است برخی داوطلبانی که کارت ورود به آزمون خود را دریافت کرده‌اند به دلایل مختلف، موفق به حضور در جلسه آزمون نشوند و آمار نهایی غائبان آزمون از جمع آنها و داوطلبانی که کارت ورود به آزمون نگرفته‌اند، محاسبه خواهد شد.

در آزمون دکتری امسال، در گروه علوم انسانی ۱۱۷ هزار و ۵۱۷ داوطلب در ۶۲ کد رشته متقاضی، در گروه علوم پایه ۱۷ هزار و ۴۷۹ داوطلب در ۴۶ کد رشته امتحانی، در گروه فنی و مهندسی ۴۴ هزار و ۶۴۰ داوطلب در ۶۰ کد رشته امتحانی، در گروه کشاورزی و منابع طبیعی ۱۰ هزار و ۴۸۵ داوطلب در ۳۵ کد رشته امتحانی، در گروه هنر ۹ هزار و ۸۸۴ داوطلب در ۷ کد رشته امتحانی، در گروه دامپزشکی ۲ هزار و ۹۹ داوطلب در ۲۶ کد رشته امتحانی و در گروه زبانهای خارجی، ۴ هزار و ۳۳۰ داوطلب با ۹ کد رشته امتحانی (۲۳۵ کد رشته امتحانی) به رقابت پرداختند.

پس از برگزاری آزمون متمرکز مرحله اول توسط سازمان سنجش آموزش کشور، کارنامه‌های شامل نمرات خام، تراز، نمره کل و سایر شاخص‌های پذیرش داوطلبان در کنکور، هفته آخر فروردین ماه ۹۸ توسط سازمان سنجش آموزش کشور منتشر می‌شود.

متقاضیانی که بر اساس مندرجات کارنامه مجاز به انتخاب رشته شده‌اند، بر اساس برنامه زمانی پیش‌بینی شده می‌باید اول اردیبهشت ماه ۹۸ نسبت به انتخاب رشته اقدام می‌کنند.

داوطلبان با توجه به کد رشته محل‌های انتخابی و حد نصاب نمره سنجش عمومی (آزمون عمومی) که با هماهنگی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی پذیرنده تعیین خواهد شد به کد رشته محل‌های حائز حدنصاب معرفی می‌شوند.

پذیرش نهایی دوره دکتری، از بین داوطلبان معرفی شده به دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی، بر اساس نتیجه سنجش عمومی (آزمون متمرکز) و نتیجه مصاحبه (ارزیابی سوابق آموزشی، پژوهشی، فناوری، مصاحبه علمی و سنجش عملی) مشخص خواهد شد.

همچنین بررسی مدارک یا هر روش دیگر مطابق با آیین‌نامه‌های مربوط بر اساس شیوه‌نامه‌های ابلاغی، با توجه به اولویت کد رشته محل‌های انتخابی، ظرفیت اعلام شده و سهمیه داوطلب انجام می‌گیرد و فهرست پذیرفته شدگان، استخراج می‌شود.

طبق برنامه زمانی پیش‌بینی شده، نتایج نهایی آزمون ورودی دوره دکتری سال ۹۸، در اول شهریورماه از طریق سایت سازمان سنجش آموزش کشور اعلام خواهد شد.